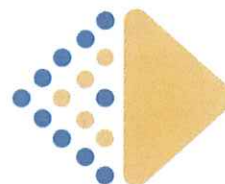

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Autoriteti i Konkurrencës
Autoritet za Konkurenciju - Competition Authority

Komisioni i Autoritetit të Konkurrencës të Republikës së Kosovës, në mbështetje të Ligjit Nr. 08/L-056 për Mbrojtjen e Konkurrencës neni 5 (2), neni 6 dhe neni 26 (1), (1.1), në mbledhjen e mbajtur me datë 21.12.2023, miraton:

UDHËZIM ADMINISTRATIV NR. 10/2023 PËR PËRJASHTIM GRUPOR TË KATEGORIVE TË MARRËVESHJEVE PËR KËRKIM DHE ZHVILLIM

Neni 1

Qëllimi

Qëllimi i këtij Udhëzimi Administrativ është të përcaktojë kategoritë e marrëveshjeve për kërkim dhe zhvillim që Autoriteti i Konkurrencës (në tekstin e mëtejshëm: Autoriteti) i konsideron se plotësojnë normalisht kushtet e përcaktuara në nenin 5.2 të Ligjit nr. 08/L-056 për Mbrojtjen e Konkurrencës (në tekstin e mëtejshëm ligji), të vlerësojë ndikimin e këtyre marrëveshjeve në tregun përkatës, dhe të përcaktojë rastet kur këto marrëveshje nuk janë objekt i përjashtimit.

Neni 2

Përkufizimet

1. Për qëllimet e këtij udhëzimi administrativ, do të zbatohen përkufizimet e mëposhtme:
 - 1.1. **'marrëveshje kërkimi dhe zhvillimi'** do të thotë një marrëveshje e lidhur ndërmjet dy ose më shumë palëve dhe që lidhet me kushtet në bazë të të cilave këto palë synojnë ndonjëherë nga sa vijon:
 - 1.1.1. kërkimin dhe zhvillimin e përbashkët të produkteve ose teknologjive të kontratës të cilat:
 - 1.1.1.1. nuk përfshijnë shfrytëzimin e përbashkët të rezultateve të atij kërkimi dhe zhvillimi; ose
 - 1.1.1.2. përfshijnë shfrytëzimin e përbashkët të rezultateve të atij kërkimi dhe zhvillimi;
 - 1.1.2. kërkimin dhe zhvillimin e paguar për produktet e kontratës ose teknologjitë e kontratës, të cilat:
 - 1.1.2.1. nuk përfshijnë shfrytëzimin e përbashkët të rezultateve të atij kërkimi dhe zhvillimi; ose
 - 1.1.2.2. përfshijnë shfrytëzimin e përbashkët të rezultateve të atij kërkimi dhe zhvillimi;
 - 1.1.3. shfrytëzimin e përbashkët të rezultateve të kërkimit dhe zhvillimit të produkteve të kontratës ose teknologjive të kontratës të kryera në përputhje me një

marrëveshje paraprake që bie nën pikën 1.1.1 midis të njëjtave palë;

1.1.4. shfrytëzimin e përbashkët të rezultateve të kërkimit dhe zhvillimit të produkteve të kontratës ose teknologjive të kontratës të kryera në përputhje me një marrëveshje paraprake që bie nën pikën 1.1.2 midis të njëjtave palë;

1.2. **‘marrëveshje’** nënkupton një marrëveshje ndërmjet ndërmarrjeve, një vendim nga një shoqatë ndërmarrjesh ose një praktikë e bashkërenduar;

1.3. **‘kërkim dhe zhvillim’** nënkupton aktivitetet që synojnë përvetësimin e njohurive në lidhje me produktet, teknologjitë ose proceset, kryerjen e analizave teorike, studimin ose eksperimentimin sistematik, duke përfshirë prodhimin eksperimental dhe demonstrues, testimin teknik të produkteve ose proceseve, krijimin e infrastrukturave të nevojshme deri në shkallën e demonstruesit dhe marrja e të drejtave të pronësisë intelektuale për rezultatet;

1.4. **‘produkt’** nënkupton një mall ose një shërbim, duke përfshirë si mallrat ose shërbimet ndërmjetëse dhe mallrat ose shërbimet përfundimtare;

1.5. **‘teknologjia e kontratës’** nënkupton një teknologji ose proces që lind nga kërkimi dhe zhvillimi i përbashkët ose i paguar;

1.6. **‘produkti i kontratës’** do të thotë një produkt që lind nga kërkimi dhe zhvillimi i përbashkët ose i paguar ose i prodhuar nga aplikimi i teknologjive të kontratës;

1.7. **‘shfrytëzimi i rezultateve’** nënkupton prodhimin ose shpërndarjen e produkteve të kontratës ose aplikimin e teknologjive të kontratës ose dhënien ose licencimin e të drejtave të pronësisë intelektuale ose komunikimin e njohurive të nevojshme për një prodhim, shpërndarje ose aplikim të tillë;

1.8. **‘të drejtat e pronësisë intelektuale’** përfshijnë të drejtat e pronësisë industriale, për shembull patentat dhe markat tregtare, si dhe të drejtat e autorit dhe të drejtat e ndërlidhura (fqinje);

1.9. **‘njohuritë (know-how)’** nënkupton një paketë informacioni praktik, që rezulton nga përvoja dhe testimi, i cili është:

1.9.1. ‘sekret’, që do të thotë se nuk është përgjithësisht i njohur ose lehtësisht i arritshëm;

1.9.2. ‘i konsiderueshëm’, që do të thotë se është i rëndësishëm dhe i dobishëm për prodhimin e produkteve të kontratës ose aplikimin e teknologjive të kontratës; dhe

1.9.3. ‘i identifikuar’, që do të thotë se përshkruhet në një mënyrë mjaft të plotë për të bërë të mundur verifikimin se plotëson kriteret e fshehtësisë dhe përmbytjes;

1.10. **‘të përbashkëta’**, në kontekstin e aktiviteteve të kryera sipas një marrëveshjeje kërkimi dhe zhvillimi, nënkupton aktivitetet ku puna e përfshirë është:

1.10.1. kryhet nga një ekip, organizatë ose ndërmarrje e përbashkët;

1.10.2. i janë besuar bashkërisht një palë të tretë; ose

1.10.3. të ndara ndërmjet palëve me anë të specializimit në kontekstin e kërkimit dhe zhvillimit ose specializimit në kontekstin e shfrytëzimit;

1.11. **‘specializimi në kontekstin e kërkimit dhe zhvillimit’** nënkupton që secila nga palët është e përfshirë në aktivitetet e kërkimit dhe zhvillimit të mbuluara nga marrëveshja për kërkim dhe zhvillim dhe ato e ndajnë punën e kërkimit dhe zhvillimit ndërmjet tyre në çdo mënyrë që ata e konsiderojnë të përshtatshme; kjo nuk përfshin kërkimin dhe zhvillimin e paguar;

1.12. **‘specializimi në kontekstin e shfrytëzimit’** nënkupton që palët ndajnë mes tyre detyra individuale si prodhimi ose shpërndarja, ose vendosin kufizime mbi njëra-tjetrën në

lidhje me shfrytëzimin e rezultateve, si kufizime në lidhje me territore, klientë ose fusha të caktuara të përdorimit; kjo përfshin një skenar ku vetëm njëra palë prodhon dhe shpërndan produktet e kontratës ose zbaton teknologjitë e kontratës në bazë të një licence ekskluzive të dhënë nga palët e tjera;

1.13. **‘kërkimi dhe zhvillimi i paguar’** nënkupton kërkimin dhe zhvillimin që kryhet nga një palë dhe financohet nga një palë financuese;

1.14. **‘pala financuese’** nënkupton një palë që financon me pagesë kërkimin dhe zhvillimin, ndërkohë që nuk kryen vetë asnjë nga aktivitetet e kërkimit dhe zhvillimit;

1.15. **‘ndërmarrje konkurruese’** nënkupton një konkurrent aktual ose i mundshëm:

1.15.1. ‘konkurrent aktual’ nënkupton një ndërmarrje që furnizon një produkt, teknologji ose proces të aftë për t’u përmirësuar ose zëvendësuar nga produkti i kontratës ose teknologjia e kontratës në tregun përkatës gjeografik;

1.15.2. ‘konkurrent i mundshëm’ nënkupton një ndërmarrje që, në mungesë të marrëveshjes së kërkimit dhe zhvillimit, do të kishte gjasa që, mbi baza reale dhe jo thjesht si një mundësi e thjeshtë teorike, të ndërmarrë, brenda jo më shumë se 3 viteve, investimet shtesë të nevojshme ose për të kryer kostot e nevojshme për të furnizuar një produkt, teknologji ose proces të aftë për t’u përmirësuar ose zëvendësuar nga produkti i kontratës ose teknologjia e kontratës në tregun përkatës gjeografik;

1.16. **‘tregu përkatës i produktit’** do të thotë tregu përkatës për produktet që mund të përmirësohen ose zëvendësohen nga produktet e kontratës;

1.17. **‘tregu përkatës i teknologjisë’** nënkupton tregun përkatës për teknologjitë ose proceset që mund të përmirësohen ose zëvendësohen nga teknologjitë e kontratës;

1.18. **‘shitje aktive’** nënkupton të gjitha format e shitjes përveç shitjeve pasive;

1.19. **‘shitje pasive’** nënkupton shitjet e bëra në përgjigje të kërkesave të pa kërkuara nga klientët individualë, duke përfshirë dërgimin e produkteve te klienti, ku shitja nuk është iniciuar duke synuar në mënyrë aktive klientin, grupin ose territorin e klientëve të caktuar, dhe duke përfshirë shitjet që rezultojnë nga pjesëmarrja në prokurimin publik ose duke iu përgjigjur udhëzimit administrativ privat, shprehjet ‘ndërmarrje’ dhe ‘palë’ do të përfshijnë ndërmarrjet e tyre përkatëse të lidhura.

1.20. **‘Ndërmarrjet e lidhura’** nënkupton:

1.20.1. ndërmarrjet në të cilat një palë në marrëveshjen e kërkimit dhe zhvillimit, drejtpërdrejt ose tërthorazi, ka një ose më shumë nga të drejtat ose kompetencat e mëposhtme:

1.20.1.1. kompetenca për të ushtruar më shumë se gjysmën e të drejtave të votës;

1.20.1.2. kompetenca për të emëruar më shumë se gjysmën e anëtarëve të bordit mbikëqyrës, bordit drejtues ose organeve që përfaqësojnë ligjërisht ndërmarrjen;

1.20.1.2. të drejtën për të menaxhuar punët e ndërmarrjes;

1.20.2. ndërmarrjet të cilat në mënyrë drejtpërdrejtë ose tërthorazi kanë, mbi një palë në marrëveshjen e kërkimit dhe zhvillimit, një ose më shumë nga të drejtat ose kompetencat e renditura në pikën (1);

1.20.3. ndërmarrjet në të cilat një ndërmarrje e përmendur në pikën 2 ka, drejtpërdrejt ose tërthorazi, një ose më shumë nga të drejtat ose kompetencat e renditura në pikën 1;

1.20.4. ndërmarrjet në të cilat një palë në marrëveshjen e kërkimit dhe zhvillimit së bashku me një ose më shumë nga ndërmarrjet e përmendura në pikat 1, 2 ose 3, ose

në të cilat dy ose më shumë nga ndërmarrjet e fundit, së bashku kanë një ose më shumë nga të drejtat ose kompetencat e renditura në pikën 1;

1.20.5. ndërmarrjet në të cilat një ose më shumë nga të drejtat ose kompetencat e renditura në pikën 1 mbahen bashkërisht nga:

1.20.5.1. palët në marrëveshjen e kërimit dhe zhvillimit ose ndërmarrjet e tyre përkatëse të lidhura të përmendura në pikat 4; ose

1.20.5.2. një ose më shumë nga palët në marrëveshjen e kërimit dhe zhvillimit ose një ose më shumë nga ndërmarrjet e tyre të lidhura të përmendura në pikat 1 deri në 4 dhe një ose më shumë palë të treta.

Neni 3

Përfshirja

1. Në bazë të nenit 5, paragrafi 2, të ligjit dhe duke iu nënshtruar dispozitave të këtij Udhëzimi Administrativ, neni 5 paragrafi 1 i ligjit nuk zbatohet për marrëveshjet për kërkim dhe zhvillim.

2. Përfshirja e përcaktuar në paragrafin 1 të këtij neni do të zbatohet deri në masën që marrëveshjet për kërkim dhe zhvillim përmbajnë kufizime të konkurrencës që hyjnë në fushëveprimin e nenit 5, paragrafi 1, të ligjit.

3. Përfshirja e përcaktuar në paragrafin 1 të këtij neni do të zbatohet gjithashtu për marrëveshjet e kërimit dhe zhvillimit, të cilat përfshijnë dispozita për dhënien ose licencimin e të drejtave të pronësisë intelektuale për një ose më shumë nga palët ose për një subjekt të krijuar nga palët për të kryer hulumtim dhe zhvillim të përbashkët ose të paguar ose shfrytëzim i përbashkët i rezultateve, me kusht që këto dispozita të lidhen drejtpërdrejt dhe të nevojshme për zbatimin e marrëveshjes dhe të mos përbëjnë objektin parësor të marrëveshjes.

Neni 4

Qasja në rezultatet përfundimtare

1. Përfshirja e përcaktuar në nenin 3 zbatohet në varësi të kushteve të përcaktuara në paragrafët 2, 3 dhe 4 të këtij neni.

2. Marrëveshja për kërkim dhe zhvillim duhet të përcaktojë që të gjitha palët të kenë qasje të plotë në rezultatet përfundimtare të kërimit dhe zhvillimit të përbashkët ose të paguar për qëllime kërkitore dhe zhvillimi të mëtejshëm dhe për qëllime shfrytëzimi.

3. Qasja e parashikuar në paragrafin 2, duhet:

3.1. të përfshijë çdo të drejtë dhe njohuri të pronësisë intelektuale që rezultojnë;

3.2. të jepet sapo të bëhen të disponueshme rezultatet e kërimit dhe zhvillimit.

4. Kur marrëveshja e kërimit dhe zhvillimit parashikon që palët kompensojnë njëra-tjetrën për dhënien e qasjes në rezultatet për qëllime kërkitore dhe zhvillimi të mëtejshëm ose për qëllime shfrytëzimi, kompensimi nuk duhet të jetë aq i lartë sa të pengojë efektivisht një qasje të tillë.

5. Institutet kërkimore, organet akademike ose ndërmarrjet që ofrojnë kërkimin dhe zhvillimin si një shërbim tregtar pa qenë në mënyrë të rëndomtë aktiv në shfrytëzimin e rezultateve, mund të bien dakord të kufizojnë përdorimin e tyre të rezultateve për qëllime të kërimit dhe zhvillimit të mëtejshëm.

6. Kur palët kufizojnë të drejtat e tyre të shfrytëzimit në përputhje me këtë udhëzim administrativ, veçanërisht kur ato specializohen në kontekstin e shfrytëzimit, qasja në

rezultatet për qëllime shfrytëzimi mund të kufizohet në përshtatshmërisht.

Neni 5

Qasja në njohuritë para-ekzistuese

1. Kur marrëveshja për kërkim dhe zhvillim nuk përfshin shfrytëzimin e përbashkët të rezultateve, përjashtimi i përcaktuar në nenin 3 do të zbatohet në përputhje me kushtet e përcaktuara në paragrafët 2 dhe 3 të këtij neni.
2. Marrëveshja duhet të përcaktojë që secilës palë do t'i jepet qasje në çdo njohuri para-ekzistuese të palëve të tjera nëse kjo njohuri është e domosdoshme për qëllime të shfrytëzimit të rezultateve.
3. Kur marrëveshja parashikon që palët kompensojnë njëra-tjetrën për dhënien e qasjes në njohuritë e tyre para-ekzistuese, kompensimi nuk duhet të jetë aq i lartë sa të pengojë efektivisht një qasje të tillë.

Neni 6

Shfrytëzimi i përbashkët

1. Përjashtimi i përcaktuar në nenin 3 do të zbatohet me kusht që çdo shfrytëzim i përbashkët t'i përket vetëm rezultateve që plotësojnë të dy kushtet e mëposhtme:
 - 1.1. rezultatet janë të domosdoshme për prodhimin e produkteve të kontratës ose aplikimin e teknologjive të kontratës;
2. rezultatet mbrohen nga të drejtat e pronësisë intelektuale ose përbëjnë njohuri.
3. Kur një ose më shumë palë ngarkohen me prodhimin e produkteve të kontratës me anë të specializimit në kontekstin e shfrytëzimit, përjashtimi i përcaktuar në nenin 3 do të zbatohet me kusht që atyre palëve u kërkohet të përmbushin porositë për furnizimet e produkteve të kontratës nga palët e tjera, përveç rasteve kur zbatohet njëra nga sa vijon:
 - 3.1. marrëveshja për kërkim dhe zhvillim parashikon gjithashtu që shpërndarja të kryhet nga një ekip, organizatë ose ndërmarrje e përbashkët ose t'i besohet bashkërisht një palë të tretë;
 - 3.2. palët kanë rënë dakord që vetëm pala që prodhon produktet e kontratës mund t'i shpërndajë ato.

Neni 7

Aplikimi i pragut të pjesëmarrjes në treg

1. Kur dy ose më shumë nga palët janë ndërmarrje konkurruese sipas kuptimit të nenit 2 paragrafi 1.15.1, përjashtimi i përcaktuar në nenin 3 do të zbatohet për kohëzgjatjen e kërkimit dhe zhvillimit, nëse, në momentin e hyrjes në marrëveshje:
 - 1.1. për marrëveshjet e kërkimit dhe zhvillimit të përmendura në nenin 2 paragrafi 1, pika 1.1.4. dhe 1.7.pjesa e kombinuar në treg e palëve në marrëveshje nuk i kalon 25% për tregjet përkatëse të produktit dhe teknologjisë;
 - 1.2. për marrëveshjet e kërkimit dhe zhvillimit të përmendura në nenin 2 paragrafi 1, pika 1.1.2. dhe 1.1.3, pjesa e kombinuar në treg të palës financuese dhe të gjitha palëve me të cilat pala financuese ka hyrë në marrëveshjet e kërkimit dhe zhvillimit në lidhje me të njëjtat produkte të kontratës ose teknologji të kontratës nuk kalojnë 25% në tregjet përkatëse të produkteve dhe teknologjive.
2. Kur palët nuk janë ndërmarrje konkurruese sipas kuptimit të nenit 2 paragrafi 1, pika 1.15,

përfundimi i vendosur në nenin 3 do të zbatohet për kohëzgjatjen e kërkimit dhe zhvillimit.

3. Për marrëveshjet e kërkimit dhe zhvillimit ku rezultatet shfrytëzohen bashkërisht, përfundimi i përcaktuar në nenin 3 do të vazhdojë të zbatohet për 7 vjet nga momenti kur produktet e kontratës ose teknologjitë e kontratës hidhen për herë të parë në treg brenda tregut të brendshëm, nëse kushtet e parashikuara në paragrafët 1 ose 2 të këtij neni plotësohen në momentin e lidhjes së marrëveshjes së përmendur në nenin 2 paragrafi 1, pika 1.1.1 ose pika 1.1.2. Në mënyrë që marrëveshjet e kërkimit dhe zhvillimit të përmendura në nenin 2 paragrafi 1, pika 1.1.3 dhe 1.1.4 të përfitojnë nga një përfundim i tillë i vazhdueshëm, kushtet e parashikuara në paragrafët 1 ose 2 të këtij neni duhet të plotësohen në kohën kur është lidhur marrëveshja paraprake e përmendur në nenin 2 paragrafi 1, pika 1.1.1 ose 1.1.2

4. Pas përfundimit të periudhës 7-vjeçare të përmendur në pikën 3 të këtij neni, përfundimi i përcaktuar në nenin 3 do të vazhdojë të zbatohet për aq kohë sa:

4.1. për marrëveshjet e kërkimit dhe zhvillimit të përmendura në nenin 2 paragrafi 1 pika 1.1.1 dhe 1.1.3, pjesa e kombinuar e tregut e palëve në marrëveshje nuk i kalon 25% në tregjet përkatëse të cilave u përkasin produktet e kontratës ose teknologjitë e kontratës;

4.2. për marrëveshjet e kërkimit dhe zhvillimit të përmendura në nenin 1 paragrafi 1, pika 1.1.2 dhe 1.1.4, pjesa e kombinuar në treg e palës financuese dhe të gjitha palëve me të cilat pala financuese ka hyrë në marrëveshjet e kërkimit dhe zhvillimit në lidhje me të njëjtat produkte të kontratës ose teknologji të kontratës nuk i kalon 25% në tregjet përkatëse të cilave u përkasin produktet e kontratës ose teknologjitë e kontratës.

5. Nëse pjesa e kombinuar në treg e palëve përkatëse nuk e kalon kufirin përkatës të përmendur në paragrafin 4 në fund të periudhës 7-vjeçare të përmendur në paragrafin 3, por më pas rritet mbi atë prag, përfundimi i përcaktuar në nenin 3 do të vazhdojë të zbatohet për një periudhë prej 2 vitesh kalendarikë radhazi pas vitit në të cilin është tejkaluar për herë të parë pragu përkatës i pjesës në treg.

Neni 8

Zbatimi i pragjeve të pjesëmarrjes së tregut

1. Për qëllimin e zbatimit të kufijve të pjesës në treg të parashikuar në nenin 7 paragrafët 1 dhe 4, zbatohen rregullat e përcaktuara në paragrafët 2, 3 dhe 4 të këtij neni.

2. Pjesët në treg do të llogariten në bazë të vlerës së shitjeve në treg ose, nëse të dhënat e vlerës së shitjeve në treg nuk janë të disponueshme, në bazë të vëllimeve të shitjeve në treg. Nëse të dhënat për vëllimet e shitjeve në treg nuk janë të disponueshme, mund të përdoren vlerësime të bazuara në informacione të tjera të besueshme të tregut, duke përfshirë shpenzimet për kërkimin dhe zhvillimin, ose aftësitë e kërkimit dhe zhvillimit.

3. Pjesët në treg do të llogariten në bazë të të dhënave që kanë të bëjnë me vitin kalendarik paraardhës. Nëse viti kalendarik i paraardhës nuk përfaqëson pozicionin e palëve në tregjet përkatëse, pjesa në treg do të llogaritet si një mesatare e pjesëve në treg të palëve për 3 vitet e mëparshme kalendarikë.

4. Pjesa në treg e zotëruar nga ndërmarrjet e përmendura në nenin 2 paragrafët 2 dhe 5, do t'i ndahet në mënyrë të barabartë secilës ndërmarrje që ka një ose më shumë nga të drejtat ose kompetencat e renditura në nenin 2 paragrafi 1 dhe 2.

Neni 9

Kufizimet e rënda

1. Përjashtimi i përcaktuar në nenin 3 nuk do të zbatohet për marrëveshjet e kërkimit dhe zhvillimit, të cilat, drejtpërdrejt ose tërthorazi, të vetme ose në kombinim me faktorë të tjerë nën kontrollin e palëve, kanë si objekt një nga kufizimet e mëposhtme:
 - 1.1. Kufizimin e lirisë së palëve për të kryer kërkim dhe zhvillim në mënyrë të pavarur ose në bashkëpunim me palët e treta:
 - 1.1.1. në një fushë që nuk ka lidhje me atë me të cilën lidhet marrëveshja e kërkimit dhe zhvillimit; ose
 - 1.1.2. pas përfundimit të kërkimit dhe zhvillimit të përbashkët ose të paguar, në fushën me të cilën lidhet marrëveshja e kërkimit dhe zhvillimit ose në një fushë të lidhur;
2. kufizimin e prodhimit ose shitjeve, me përjashtim të:
 - 2.1. përcaktimin e objektivave të prodhimit, ku shfrytëzimi i përbashkët i rezultateve përfshin prodhimin e përbashkët të produkteve të kontratës;
 - 2.2. vendosjen e objektivave të shitjeve, ku shfrytëzimi i përbashkët i rezultateve:
 - 2.2.1. përfshin shpërndarjen e përbashkët të produkteve të kontratës ose licencimin e përbashkët të teknologjive të kontratës; dhe
 - 2.2.2. kryhet nga një ekip, organizatë ose ndërmarrje e përbashkët, ose i është besuar bashkërisht një pale të tretë;
 - 2.3. praktikat që përbëjnë specializim në kontekstin e shfrytëzimit;
 - 2.4. kufizimi i lirisë së palëve për të prodhuar, shitur, caktuar ose licencuar produkte, teknologji ose procese që konkurrojnë me produktet e kontratës ose teknologjitë e kontratës gjatë periudhës për të cilën palët kanë rënë dakord të shfrytëzojnë së bashku rezultatet;
3. fiksimin e çmimeve gjatë shitjes së produkteve të kontratës ose licencimit të teknologjive të kontratës palëve të treta, me përjashtim të fiksimit të çmimeve të ngarkuara për klientët e menjëhershëm ose fiksimit të tarifave të licencës që u ngarkohen të licencuarve të menjëhershëm, ku shfrytëzimi i përbashkët i rezultateve:
 - 2.5. përfshin shpërndarjen e përbashkët të produkteve të kontratës ose licencimin e përbashkët të teknologjive të kontratës; dhe
 - 2.6. kryhet nga një ekip, organizatë ose ndërmarrje e përbashkët, ose i është besuar bashkërisht një pale të tretë;
3. kufizimin e territorit në të cilin, ose të klientëve të cilëve, palët mund t'u shesin pasivisht produktet e kontratës ose të licencojnë teknologjitë e kontratës, me përjashtim të kërkesës për të licencuar ekskluzivisht rezultatet e kërkimit dhe zhvillimit tek një tjetër palë;
4. kufizimin e shitjeve aktive të produkteve të kontratës ose teknologjive të kontratës në territore ose klientë të cilët nuk i janë caktuar ekskluzivisht njëres prej palëve me anë të specializimit në kontekstin e shfrytëzimit;
5. kushtin për të refuzuar plotësimin e kërkesës nga klientët në territoret përkatëse të palëve, ose nga klientët e ndarë ndryshe ndërmjet palëve në formë specializimi në kontekstin e shfrytëzimit, ku klientë të tillë do të tregtonin produktet e kontratës në territore të tjera brenda tregut të brendshëm;
6. kushtin për ta bërë të vështirë për përdoruesit ose rishitësit marrjen e produkteve të kontratës nga rishitës të tjerë brenda tregut të brendshëm.

Neni 10

Kufizimet e përjashtuara

1. Përjashtimi i përcaktuar në nenin 3 nuk zbatohet për detyrimet e mëposhtme në marrëveshjet e kërkimit dhe zhvillimit:
 - 1.1. detyrimi për të mos kundërshtuar:
 - 1.1.1. pas përfundimit të kërkimit dhe zhvillimit, vlefshmërinë e të drejtave të pronësisë intelektuale të cilat:
 - 1.1.1.1. palët mbajnë në tregun e brendshëm; dhe
 - 1.1.1.2. janë të rëndësishme për kërkimin dhe zhvillimin; ose
 - 1.1.2. pas skadimit të marrëveshjes së kërkimit dhe zhvillimit, vlefshmërinë e të drejtave të pronësisë intelektuale të cilat:
 - 1.1.2.1. palët mbajnë në tregun e brendshëm; dhe
 - 1.1.2.2. mbrojnë rezultatet e kërkimit dhe zhvillimit;
 - 1.2. detyrimin për të mos dhënë licenca palëve të treta për të prodhuar produktet e kontratës ose për të aplikuar teknologjitë e kontratës, përveç nëse marrëveshja parashikon shfrytëzimin e rezultateve të kërkimit dhe zhvillimit të përbashkët ose të paguar nga një ose më shumë palë dhe një shfrytëzim i tillë bëhet në tregun e brendshëm kundrejt palëve të treta.
2. Paragrafi 1, pika a, është pa paragjykim ndaj mundësisë për të parashikuar përfundimin e marrëveshjes së kërkimit dhe zhvillimit në rast se njëra nga palët kundërshton vlefshmërinë e të drejtave të pronësisë intelektuale të përmendura në paragrafin 1, pika 1.1 i dhe 1.1.2
3. Nëse marrëveshja për kërkim dhe zhvillim përfshin ndonjë nga kufizimet e përjashtuara të përmendura në paragrafin 1 të këtij neni, përjashtimi i përcaktuar në nenin 3 do të vazhdojë të zbatohet për pjesën e mbetur të marrëveshjes së kërkimit dhe zhvillimit, me kusht që kufizimet e përjashtuara të mund të shpëputen nga ajo pjesë e mbetur dhe me kusht që të plotësohen kushtet e tjera të këtij Udhëzimi Administrativ.

Neni 11

Tërheqja në raste individuale nga Komisioni

1. Autoriteti mund të tërheqë përfitimin e përjashtimit të përcaktuar me këtë Udhëzim Administrativ, në pajtim me nenin 55, paragrafi 1 pika 1.2, të Ligjit, kur konstaton në ndonjë rast të veçantë se një marrëveshje për kërkimin dhe zhvillimin e së cilës zbatohet përjashtimi i përcaktuar me këtë Udhëzim Administrativ, megjithatë ka efekte të cilat janë të papajtueshme me nenin 5 paragrafi 3 të Ligjit.
2. Komisioni mund të tërheqë përfitimin e përjashtimit të përcaktuar me këtë Udhëzim Administrativ, në pajtim me nenin 55 paragrafi 1 pika 1.2, të ligjit, veçanërisht kur:
 - 2.1. ekzistenca e një marrëveshjeje për kërkim dhe zhvillim kufizon në thelb hapësirën për palët e treta për të kryer kërkime dhe zhvillime në fushën (fushat) që lidhet me produktet e kontratës ose teknologjitë e kontratës;
 - 2.2. ekzistenca e një marrëveshjeje për kërkim dhe zhvillim kufizon në mënyrë thelbësore qasjen e palëve të treta në tregun përkatës për produktet e kontratës ose teknologjitë e kontratës;
 - 2.3. palët nuk i shfrytëzojnë rezultatet e kërkimit dhe zhvillimit të përbashkët ose të paguar në raport me palët e treta pa ndonjë arsye objektive të vlefshme;
 - 2.4. produktet e kontratës ose teknologjitë e kontratës nuk i nënshtrohen konkurrencës efektive në tërësi ose në një pjesë të konsiderueshme të tregut të brendshëm; ose

2.5. ekzistenca e marrëveshjes së kërimit dhe zhvillimit do të kufizonte ndjeshëm konkurrencën e inovacionit në një fushë të caktuar.

Neni 12

Periudha kalimtare

Ndalimi i parashikuar në nenin 5 paragrafi 1 të ligjit nuk do të zbatohet gjatë periudhës prej [ditës së hyrjes në fuqi] për marrëveshjet të cilat janë në fuqi më [ditë para ditës së hyrjes në fuqi] të cilat nuk përmbushin kushtet për përjashtim të përcaktuara me këtë Udhëzim Administrativ, por që plotësojnë kushtet për përjashtim të përcaktuara me Rregulloren Nr. 01/2019 për disa kategori të marrëveshjeve të kërimit dhe zhvillimit.

Neni 13

Hyrja në fuqi dhe zbatimi

Ky Udhëzim Administrativ hyn në fuqi shtatë (7) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Neime Binaku-Isufi

Kryetare e Autoritetit të Konkurrencës të Republikës së Kosovës

